דבר תורה לפרשת משפטים תשמ"ט (3.2.89)

"אם שמוע תשמע לקול ה' אלוקיך, והישר בעיניו תעשה, והאזנת למצוותיו ושמרת כל חוקיו, כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך, כי אני ה' רופאך".

כך אנו קוראים בפרשת "בשלח" וכך אומרים תפילה בקריאת שמע על המיטה.

ובמן בפרשתנו "משפטים" כתוב:

"אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו, ונקה המכה, רק שבתו יתן ורפוא ירפא".

מכאן, אומרת הגמרא במסכת ברכות בפ' ט', מ"ו - שניתנה רשות לרופא לרפאות" ומצוה היא לעסוק בכך.

אומרים המפרשים:

כדאיתה בן שניתנה רשות לרופא לרפאות יראה על בקר הדעתם של הנמנים בדורות הבתולים שמצוי שאסור להתרפא במחלה ה' ולהתרפא. וכל שפירשו ~~שם~~ מדרך בהגדר מן הכתוב לרפאו מתלות המחלות שלא ציוה אלקים, שהרופא נראה כפועל נגד רצון של ה'." וריש ~~אחד~~ מפרש שהכוונה היא "שלמה שכר הרופא" - ובכך הוא מחלק את הישועה שמגיעה מאלוה מן התורה.

אנחנו רואים כאן 2 גישות לגבי הרפואה - יש שאומרים שהמחלות שפוקדות אותנו הם עונש מיוחד עבור הבטחים ומצוות שאנו עושים ואין להתרפא בהם. יש לעמוד במחלה. והגישה השניה היא שיש לנו רופא לטפל בהם מחלה למטב יכולתו. אך כדי כך שעוכתים שהיא הוא כן הסורם ושולח למחלות.

לא רק בתחום הרפואה אנו רואים גישות שונות ואולי מנוגדות מפרשים אותן.

לקחת דוגמא מתחום אחר לגמרי - שחר בעלמא הי' נבוך את הקוקס אודר הראשון" שהוא אחד משני אוקס אודר בשנה המעובדת "הלו. משקנים אודר מובים בשחיה, והשלוה הי' נוחן

לגי תוס"י לקמ"א מצוה צו. בתוי"ט שכ. יש אפי' שיטות שונות באומות העולם. ה' בבא את שני המאורות. אך הנוצרים קובעים את הלוח שלהם לפי מהלך השמש. וגילו המוסלמים קובעים את שלהם אך ורק לפי הירח.

ובוקמה נוספת בפרשת "אמר" ובפרשת "משפטים". יש בינינו שמתמים יפשרת הדברות כאילו רק הם נתנו למשה בהר סיני - ועל אלה שבהם יש מצוות אם בין אדם למקום ואסא בין אדם לחברו מיקיימים הם בתמים היום - ומ"מ את הראשון ארבעה - בין אדם למקום. וי"ש שמציינים ומקפידים רק מצוות בין אדם לרעהו, ושוכחים שאם אלה בין דווי של ה'. בבוה פרשתינו ונפרשת ואתחנן המלים "משפטים" - דה"ינ, אלו ואלו דברי אלוקים חיים. ואלה: בבוה הזאת! להכניר לנו שבאמת יום - "כסיון - נתינה לפי התורה כולה - ביקשה אותה הא: אסא מצוות בין אדם לחברו ואסא בין אדם למקום.

התורה היא אחת ואחידה ולכל שמיים. אין שלימות בקיום המצוות בין אדם למקום בלי קיום המצוות בין אדם לחברו. ואין שלימות בקיום המצוות בין אדם לחברו מבלי לקיים את המצוות בין אדם למקום.

ומי בקשר ללוח השנה - כיון שחמ המצוות יש לעמוד אותו כפי שכתוב בפרשתינו. "תשמרו חוקי האביב כפי שצויתי אתכם". את הלוח שלנו קובעים רפי שלוש שלש שנה בחמה שלש שנה הלבנה. אין מישהו התורה והיהדות או כה או כה אלא אלו ואלו - יש לשקב ולעשר בין 2 הדישות. כי המקור השתיהן הוא אחד - הקב"ה.

ונה מביא אותנו לשאלת הרפואה. אמנם ה'מתלוננת' נבדקת מה', אך היא באה כסימן ואות שעליו רשאי אשתו נפש ולהפסיק במעשיו ולהתפלל בעדה. מה? ה' אינו רוצה שנסתפק רק בזה ולכן את מתלונן להביא בל' התערבות מה'רופא. ואולם, כל אחת הסיבות שביקור חולים הוא משום כך מצוה ופיקוח נפש גורמה לו את השתא. אך מאידך אין לסמוך על ניסים ועלינו לעשות הרופא. הוא בסופו של דבר שליח של אבינו שבשמים. וכל זה בלי לבקש רחמים ממנו שהוא יסייעו בידו של הרופא להצליח ולא יתן בידינו לתקן את דרכינו הרעה.

לפני הסוף, בהוראות בתורת חובש המשתה, חובש יודע איך רבו להכניס את הפסיק מתילת אוסף שמתחיל בתחילת הסיבה שנתבונן אל עשה גדרה:

← "ואמר הימן למלך אחשורוש, ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים בכל מדינות ממלכותיך ודתיהם שונות מכל עם ואת דתי המלך אינם עושים..."

על בסיס זה בונה הימן, את שהוא, את ה-argument הבא: כפי שמתואר "מעם לועז"...

ביקורת כי היא תרופה מאוד אבל כך ה"ן נראים בעיני אומות העולם. וכל-כך למה? כי "את דתי המלך אינם עושים" אומר הרמ"א – על אילה מלך מדובר? ש"ת. אילו ה"ן מקיימים את מצוות ה' – בכל תאומיהן – לא היו נפקדים בצום ומתלוננת מעין אלה. לא היו שם מפוזר ומפורד בין העמים.

ובתנן למצוא את הישועה, את המשותף בדברים שמפלגים

פרק ג'

אותן, לא יש בין הישות, וזה יקיים הפסוק שאינו